

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 216. szám — 1939 szeptember 22 péntek — Ára: 12 fillér

Vasgárdisták meggyilkolták Calinescu román miniszterelnököt

Nyílt uccán történt a merénylet — A tettesek társai benyomultak a bukaresti rádió helyiségébe, bementék a gyilkosság hírére — Ostromállapot Bukarestben — A merénylőket a gyilkosság színhelyén kivégezték

Lavocsnenél elérték a német csapatok a magyar határt, hol kölcsönös üdvözlés történt

Daladier francia miniszterelnök a háború folytatásáról mondott beszédet

Roosevelt a semlegességi törvény megváltoztatását indítványozta

A háborús hírek mellett is szenzációt keltett az a hír, hogy Calinescu román miniszterelnököt Bukarestben nyílt uccán meggyilkolták. A tettesek vasgárdisták, kik ellen a mai román rezsim szigorú rendszabályokat tartott életben. Úgy látszik, nem sikerült végleg kiirtani a vasgárdistákat, mert ezek a mostani véres merénylet által újra életjelt adtak magukról. Immár a második román kormányfő esik áldozatul a vasgárdistáknak. Mint emlékeztet, Duca miniszterelnök hasonlóképpen vasgárdisták kezétől lelte halálát. A merénylet indító okai felől csak találgatások vannak. Bukaresti hivatalos körök hangsúlyozzák, hogy nemzetközi magyaráza-

nem lehet adni a merényletnek. A tetteseket a hivatalos nyilatkozat szerint a bosszú vezette. Nyilván Codreanu vasgárdista vezér halálát akarták megbosszulni.

Hogy a találgatásoknak elejét vegye a román kormány, rögtön a merénylet után újra kifejezésre juttatta a semlegességhez való ragaszkodását. A megtorlással pedig nemigen kísérkedett. A tetteseket a helyszínén rögtönítélő bírósági eljárás után kivégezték. Azonkívül szinte ostromállapotszerű rendészeti intézkedéseket tett. Hogy a drákói intézkedések elégségesnek bizonyulnak-e a rend fenntartására, azt a közeli napok fogják megmutatni.

szintén találta nyolc golyó, kettő a szívét járta át, egy pedig a szemét furta keresztül. A merénylők ezután gépkocsijukkal elmenekültek.

Hat vasgárdista megrohanta a bukaresti rádiót

Közben ismeretlen úton értesítették a vasgárda egy hat tagból álló csoportját a merénylet végrehajtásáról. Ez a hattagú csoport ezután betört a rádió stúdiójába, ahol feltépték a bementő szobájának az ajtaját és 2.15 órakor ezt kiáltották be izgatottan a nyílt mikrofonba, Calinescu miniszter-

elnököt a vasgárda meggyilkolta! A rádió ezután 8 percig nem működött, majd szünetjelt adott, utána közölte, hogy a leadás sajnálatos incidens következtében félbeszakadt.

Csütörtök este 6 órakor a fentebb ismertetett hivatalos közleményt adták ki.

Először Baliff az új miniszterelnök A kormány folytatja a semlegességi politikát

Bukarest, szept. 21. (Német Távíráti Iroda. Calinescu miniszterelnök meggyilkolása után a király elnöklésével azonnal összeült a minisztertanács. Ideiglenes miniszterelnök Baliff lett, Belügyminiszter Marinescu. A minisztertanács elhatározta, hogy az eddig érvényben levő semlegességi politikát szigorúan tovább folytatja. (MTL))

Távíráti Iroda.) A meggyilkolt Calinescu miniszterelnök utódja Baliff tábornok, a király tanácsadója, a királyi uradalmak eddigi igazgatója. Az új miniszterelnök az esküt már le is tette. Marinescu Gavril tábornok, az új belügyminiszter eddig rendőrnagy volt. Calinescu miniszterelnök ugyanis a belügyminiszteri tárca teendőit is ellátta.

Később Argasanut nevezték ki miniszterelnöknek

Bukarest, szept. 21. (Magyar Távíráti Iroda.) Azért kellett 3 új minisztert kinevezni, mert Calinescu egy személyben miniszterelnök, belügyminiszter és hadügyminiszter is volt. Az új miniszterek kinevezése után a minisztertanács azonnal összeült. (MTL)

Bukarest, szept. 21. (Magyar Távíráti Iroda.) Argasanu volt nemzetvédelmi miniszter neveztek ki miniszterelnökké. Az új belügyminiszter Gabriel Marinescu. Leucost, a 7. hadtest parancsnokát nemzetvédelmi miniszterré neveztek ki.

A merénylők közül hatot elfogtak, kettő öngyilkos lett

A merénylők közül hatot elfogtak. A rendőrség két merénylőt üldözöbe vett, akik az egyik bukaresti bérpalotában rejtőztek el.

Első jelentések a merényletről

Budapest, szept. 21. A bukaresti rádió délutáni műsorát megszakítva, a következőket jelentette be: Calinescu miniszterelnök esütörtök délután 2 órakor merénylet áldozata lett. A miniszterelnököt lakása közelében agyonlőtték. A merénylők a feloszlott vasgárda tagjai közül kerültek ki. (MTL.) Bukarest, szept. 21. (Orient Rádió.) Calinescu miniszterelnököt

ma délután 2 órakor lakásától nem messze orvul meggyilkolták. A gyilkosokat, akik a feloszlott vasgárda tagjai voltak, letartóztatták.

Az új miniszterelnök a délután folyamán leteszi a hivatalos esküt. Az eskütelés után a kormány minisztertanácsot tart. Romániában teljes a rend és nyugalom. (MTL.)

A merénylők sortüze a román miniszterelnökre és a kíséretében levő rendőrsztre

Bukarest, szept. 21. (Magyar Távíráti Iroda.) A gyilkosságot Dumitrescu ügyvéd, Codreanu volt vasgárdista vezér jogutódja szervezte meg, aki másfél hónappal ezelőtt szökött vissza Ukrajnából.

A gyilkosságról eddig a következő részletek ismeretesek: A miniszterelnök délben autó-

jával hazafelé tartott. Utközben szándékosan autója elé tereltek egy kéziszekeret, amely elől az autó nem tudott kitérni és lefékezett. Ebben a pillanatban ömülő pisztolyokból sortüzet adtak le a gépkocsiból kiszálló rendőrsztre és magára a gépkocsira is. A rendőrsztre 14 golyótól találva holtan esett össze. A miniszterelnököt

Mielőtt a rendőrök ártalmatlanná tudták volna őket tenni, öngyilkosok lettek.

A miniszterelnököt 8 golyó találta, a lövések egytől-egyig halálosak voltak.

Hivatalos magyarázat: miről van szó

Bukarest, szept. 21. A román miniszterelnökség sajtóosztálya közli:

Az elfogott merénylők vallomásából és az eddigi vizsgálatból megállapítást nyert, hogy a Calinescu miniszterelnök elleni merényletet a volt vasgárdista szervezet utolsó töredéke követte el.

Itt nincsen szó olyan összeesküvésről, melynek szálai külföldre vezetnének és nem belső országos jelentőségű összeesküvésről van szó. A gyilkosok tettüket bosszúból követték el, mert Calinescu volt az, aki a belső rendet helyreállította. Ezt akarták megboszulni rajta. (MTL.)

Szigoru intézkedések Bukarestben

Bukarest, szept. 21. A Német Távirati Iroda értesülése szerint a kés délutáni órákban a csendőrség megszállta és szigorúan őrzi a főpostát, a távbeszélő hivatalt, a rádió székházat s a fontosabb mi-

nisztériumok épületét. A nagy utcák forgalmát is ellenőrzik. Igazolják a gépkocsik utasait, valamint a gyalogjárókat és a gyanúsakat emgmoztozzák, nem hordanak-e maguknál fegyvert. —

Kilenc embert a helyszínen kivégeztek

Bukarest, szept. 21. (Német Távirati Iroda.) Calinescu miniszterelnök hat gyilkosát este tíz óra körül rögtönítélettel agyonlőtték. (MTL.)

Bukarest, szept. 21. Calinescu gyilkosainak kivégzését a gyilkosság színhelyén hajtották végre. (MTL.)

Bukarest, szept. 21. (Német Távirati Iroda.) Calinescu gyilkosainak golyó általi kivégzése azon a

helyen történt, ahol a merényletet elkövették. Egy gyalogos osztag elzárta az utcát, majd egy sortűz vetett véget a gyilkosok életének. Összesen 9 embert végeztek ki, úgy hogy a délután agyonlőtt két férfivel együtt 11 ember fizetett életével a gyilkosságért. Elrettentés céljából a 9 holttestet 24 órán át a gyilkosság színhelyén hagyják. — (MTL.)

A német csapatok tegnap délután elérték a magyar határt

Ungvár, szept. 21. Csütörtök délután 14.40 órakor a németek a Volóccal szemközti Lavocsnénál elérték a magyar határt. Ezen a szakaszon a magyar-lengyel határ egy hosszú alagút, amelynek egyharmadrésze a lengyeleké volt, kétharmadrésze pedig a magyaroké. Az alagút bejáratánál dél-

után kisebb német tisztiküldöttség jelent meg a magyar határőrség-nél, ahol kölcsönösen üdvözölték egymást. A német tiszték rövid idő múlva gépkocsiba ültek és elhagyták az alagút bejáratát. A határ átadása, illetve átvétele péntek reggel történik meg. (MTL.)

Daladier rádióban magyarázta: miért küzd Franciaország

Páris, szeptember 21. (MTL.) Daladier francia miniszterelnök csütörtök este a rádió át szózatot intézett a francia néphez. Hangoztatta, hogy a francia katona tudja miért harcol. Harcol azért, hogy Franciaországot támadás ne érhesse. Daladier miniszterelnök ezután hosszasan bírálta a német politikai rendszert s annak módszereit. Hangoztatta, hogy Franciaország egy emberként áll együtt,

mindenre el van tökéve, zászlajára ezt írta: szabadság, vagy halál. A miniszterelnök hangsúlyozta még, hogy az angol-francia barátságot nem lehet megbontani, Franciaország addig fog harcolni, amíg nem biztosítja a szilárd alapokon nyugvó igazságos békét, a végleges biztonságot. A miniszterelnök szerint ennek érdekében küzd Franciaország a Németországban uralkodó rendszer ellen.

Roosevelt a semlegességi törvény megváltoztatását indítványozta

Washington, szept. 21. Roosevelt elnök az amerikai törvényhozás mindkét házat rendkívüli ülésre hívta össze. A parlamentben mondott beszédében az amerikai semlegességi törvény megváltoztatását indítványozta olyan értelemben, hogy az Egyesült Államok függesszék fel a semlegességi törvény embargo szakaszát (szállítási tilalom a hadviselő feleknek). Roosevelt elnök hangsúlyozta, hogy az embargo szakasz fenntartása az Egyesült Államok semlegességének ártana, míg az idevonatkozó rendelkezés visszavonása hasznára lesz az amerikai semlegességnek s ezenkívül munkalehetőséget biztosítja

sok milliónyi amerikai munkásnak. Roosevelt kijelentette, hogy nem tulságosan derülátó a jelenlegi eseményekkel szemben, sőt igen komoly idők jöhetnek. Kialátásba helyezte, hogy a közeli hónapok folyamán esetleg szükség lesz további törvényjavaslat benyújtására az amerikai biztonság megóvása érdekében. Kérte a törvényhozást, fogadják el ezt a törvényjavaslatot és hozzátette, hogy a törvényjavaslat életbeléptetése után az amerikai kormány haladéktalanul újabb rendelkezéseket bocsát ki, amelyek többek között megtiltják az amerikai polgároknak, hogy a hadviselő felek hajóin utazzanak. (MTL.)

Alaptalan híresztelések Belgiumról

Brüsszel, szeptember 21. A Belga Távirati Iroda a következő közleményt adta ki:

Egyes külföldi rádióállomások és lapok azt a hírt terjesztették,

hogy külföldi csapatösszevonások történtek a belga határ egyes pontjain és ezek a csapatösszevonások veszélyt jelentenek Belgiumra. Illetékes körök tájékoztatása alap-

ján felhatalmazták a Belga Távirati Irodát annak a megállapítá-

sára, hogy ezek a hírek teljesen alaptalanok. (MTL.)

Uccai harcok Varsóban a város átadásáért

Amszterdam, szept. 21. (Német T. I.) Varsói jelentés szerint a lakosság körében komoly harc dúl a város átadásáért. A Widok úton valóságos csatára került sor, amelynek több halottja es sebesültje volt. A lakosság köveket és háztartási felszerelési tárgyakat es pet-

roleumba mártott égő rongyokat dobált az ablakokból a harcolókra. A küzdelemben mindkét részről rennörök és rendőrtisztek is résztvettek. — Hír szerint egy egész városrészt áll lángokban, de a tűzoltóság a vízhiány miatt nem tudott közbelépni. (MTL.)

Czuma tábornok, Varsó parancsnoka megsebesült

Varsó, szeptember 21. A Havas Iroda jelentése szerint a lövészárkoktól teljesen körülvett és az ország többi részétől elválasztott lengyel főváros tovább folytatja elkeseredetten az ellenállást. A német csapatok minden oldalról nyomást gyakorolnak a fővárosra és elővárosaira. Támadásaik különösen élénkek északnyugati irányban a Visztula jobbpartján, Wola és Zoliborz elővárosok, a balparton pedig Praga ellen. A német csapatok az északnyugati külvárosokba az első rohamok után be tudtak hatolni, de a lengyelek ellentámadással szorították vissza őket. Var-

sót több hadosztály erejű sorkatonaság védelmezi, azonkívül a főleg a munkásszervezetek által felállított önkéntes zászlóalj. A főváros védői nem szorítkoznak a védekezésre, hanem gyakran ellentámadásba mennek át a városon kívül, hogy állásaikat egy kissé mentesítsék a nyomástól. A mazlini erőd még mindig ellenáll. Czuma tábornok, aki a védőcsapatokta vezette, megsebesült és most Rommel tábornokot, a védelem főparancsnokát Lipinszky ezredes, városparancnok és a szűkebbkörű városi tanács támogatja. (MTL.)

A nagy csata végéhez közeledik

Berlin, szeptember 21. (Német Távirati Iroda.) A megvert lengyel hadsereg romjai azt mutatják, hogy a Bzura és a Visztula közötti nagy csata a végéhez közeledik. Egymásra dobált lengyel gépkocsik, ágyúk és esomagszállító kocsik mellett repülő bombáitól eredő töléselek és tüzéségi lövedékek találatai láthatók. A környező falvakban házak égnek és roskadnak össze. A német gyalogság mindjobban előrenyomul, zárt soraik csak akkor nyílnak meg, amikor foglyoszállítmányokat bocsátanak keresztül. Az arcvonal mögötti utak tele vannak gyűjtő katonákkal, akik a zsákmányolt fegyvereket rakják a járművekre. A munkaszolgálatosok csoportjai nappal és éjjel dolgoznak, hogy a kemény harcokban szétlőtt utakat kijavítsák. Közben lengyel parasz- tok láthatók feleségeikkel és gyermekeikkel, akik nemrégiben elmenekültek ingóságokkal és most visszatérnek szülőföldjükre. (MTL.)

Berlin, szept. 21. (Német T. I.) A német hadsereg főparancsnokságának helyjelentésével kapcsolatosan a „Deutscher Dienst“ a következőket írja:

Lengyelország összeomlása a legvilágosabban látszik a lengyel hadsereg sorsából, amely a Visztula kanyarodójánál egy hétig makkacsul ellenállt és most a Bzuránál meg kellett

adnia magát. Itt állott a lengyel csapatok magva, amelyet Posenből lépésről lépésre szorítottak vissza. A német hadsereg nyolc napi küzdelemben jutatta őket a tökéletes megsemmisüléshez. A 165,000 fogoly lényegesen felülmúlja a világtörténelem legnagyobb megsemmisítő csatájában, a tannenbergi csatában elfogott ellenség számát. A lengyel hadsereg, amelyet a Visztula kanyarjában tönkrevettek 9 hadosztályból és 10 további hadosztály részéből állott. Ami ezekből megmaradt az a német csapatok által bekerített Varsóban és Modlinban áll.

Az ellenség megsemmisítése után a német hadsereg elfoglalta azt a vonalat, amelyben a német és orosz kormány megegyezett.

Lengyelország ukránlakta és fehér-orosz lakosságú területeit a szovjet-hadsereg szállja meg. Ezáltal az ott álmázó német csapatok felszabadulnak más feladatok elvégzésére.

Míg a lengyel csapatok rendkívül nagyszámú halottakat és sebesülteket vesztek, megállapítható, hogy a német veszteség igen csekély. A német támadási taktika és a katonák kiképzése annyira hozzájárult az ellenség ellenhatásához, hogy soha még hadjáratot nem vezettek ilyen csekély emberéletvesztéssel.

A német légi haderő harcabadóságát éppen úgy száz százalékos sikerrel oldotta meg, mint a német hadsereg. (MTL.)

Mi van Csehországban ?

A protektorátus sajtófőnöke nyilatkozott az álhírekről — Csak Benes baráti körében történtek letartóztatások

Berlin, szept. 21. (Német Távirati Iroda.) A cseh-morva védnökség sajtófőnöke szerdán a külföldi sajtó berlini képviselői előtt állást foglalt azokhoz a külföldön terjesztett híresztelésekhez, hogy a védnökség területén nyugtalanságokra, sőt forradalomra került sor. Utalt arra, hogy a lengyel vizsály kitörésénél több letartóztatás történt, hogy eleve lehetetlenné tegyenek mindenféle üzemeket a Benes-hívek részről. Ezek a letartóztatások kizárólag Benes baráti körére szorítkoznak.

letén teljes csend van. Felszólította a külföldi újságírókat, látogassák meg mielőbb a védnökségi területet, hogy saját maguk győződjenek meg a való tényállásról. — (MTL.)

Ágyútűz a esatornán

London, szept. 21. (Magyar Távirati Iroda.) Szerdán reggel a La Manche csatornáról hallatszó ágyúdörgés csalta ki a lakosságot Folkestone szikláira.

Két hajó kezdett tüzelni és a parton is lehetett látni az ágyúkból kitérő lángnyelveket.

A két hajó között felszökkelő vizoszlopok jeleztek, hogy hová estek a lövedékek.

Azt hiszik, hogy egy német tengeralattjárót támadtak meg. A hajók több mint 12 lövést adtak le,

Német hadijelentés 230 ezer fogolyról és nagy zsákmányról

Berlin, szept. 21. (Német Távíráti Iroda.) A véderőparancsnok-ság közli:

A Visztula-kanyarban lefolyt csata eredménye még mindig nem tekinthető át teljes mértékben. Szeptember 20-án délután 170.000-re emelkedett a foglyok száma és még mindig növekszik. A csatában résztvett két német hadsereg egyike eddig 320 löveget és 40 harciocsit zsákmányolt. Az eddigi megállapítások szerint lengyel részről kilenc hadosztály, tíz további hadosztály részei és három lovasdandár harcolt ebben a csatában.

Délen Zamosz és Tomaszow mellett heves küzdelem után erős lengyel csapatok megadták magukat a németeknek, köztük a lengyel

déli hadsereg főparancsnoka.

Szeptember 10. óta itt 60.000 foglyot ejtettünk és 108 könnyű, valamint 22 nehéz löveget zsákmányoltunk.

A Gdingen körüli harcok során 350 tisztet, 12.000 katonát ejtettünk foglyul és mintegy 40 löveget zsákmányoltunk. Az ellenség most már csak Varsóban és Modlinban. Varsótól délkeletre Górcja Kalvarjánál és Hela félszigeten fejt ki ellenállást.

A véderőparancsnokság a legközelebbi napokban összefoglaló jelentést ad ki a lengyelországi hadjáratról.

Nyugaton lelőttünk három kötött léggömböt és nyolc repülőgépet. Más harci tevékenység nem volt. (MTL.)

A szovjet hadijelentése

Moszkva, szept. 21. (Német Távíráti Iroda.) A szovjet hadsereg vezérkara közli:

Szeptember 20-án a szovjet hadsereg folytatta a lengyel csapatok visszaszorítását. Szerdán este Nyugat-Fehéroroszország északi részében megszállták Grodnót és Nyugat-Ukrajna déli részében Kovel és Lemberg városokat.

A szeptember 17. és 20. közötti idő alatt a szovjet haderők lefegyvereztek három lengyel gyalog-

sági hadosztályt, két lovasdandárt és sok kisebb lengyel hadsereget. Még kiegészítésre szoruló kerek számadatok szerint több mint 60.000 lengyel katonát és tisztet ejtettek foglyul.

Vilna, Baranovics, Moldecsno és Sarny erődvezeteinek megszállásánál a tüzérségi felszerelés és a löszer teljes egészében orosz kézre került. A sok zsákmányolt hadianyag között 280 löveg és 120 repülőgép van. (MTL.)

Lemberg orosz kézen marad

Kaunas, szept. 21. Az oroszok elérték a grodnó-leMBERGI vonalat és vasárnap óta hatvan ezer lengyel foglyot ejtettek.

A litván főváros illetékes köreiben úgy tudják, hogy Lemberg, ahova az orosz csapatok nyomultak be, orosz kézen marad. Az oro-

szok a román határ egész vonalat maguk számára akarják biztosítani, hogy így uralják a Fekete tenger felé vezető kijáratot Lengyelországból. A Kárpátokon húzódó lengyel határ nagy része is orosz kézre jut.

A szovjet csapatok megszállták a román határvonalat

Csernovic, szept. 21. A Stefani Iroda különtudósítójának jelentése szerint a szovjet orosz csapatok

szedte este az egész román határvonal megszállását befejezték. (MTL.)

Francia hadijelentések

Páris, szept. 21. (Havas.) A szeptember 21-i francia hadijelentés így hangzik: Az érintkezésben lévő elemek helyi tevékenységet fejtettek ki és a tüzérség mindkét részről akcióban volt. (MTL.)

Páris, szept. 21. Hivatalosan je-

lentik esütőtörök este:

A nap egészében véve nyugodt volt. Ellenséges tüzérségi tevékenység folyt Saarbrückentől délre. A rossz idő és az ellenséges tüzérség ellenére mégis felderítéseket végeztünk. (MTL.)

Mi lesz ezután a nyugati fronton

Páris, szept. 21. Amíg a nyugati arcvonalon a helyzetet továbbra is a megállapodottság jellemzi, amiként erről a hét eleje óta kiadott francia nagyvezérkari közlemények tanúskodnak és a hadműveletek mindkét részről mindössze helyi akciókra és tüzérségi lövöldözésre szorítkoznak, a figyelem főként arra terelődik, hogy milyen lehető következményekkel járnak a nyugati katonai helyzetre a német csapatok keleti sikerei. Mint ismeretes, a német főparancsnokság erőfeszítései túlnyomórészt Lengyelország ellen irányultak. A kérdés most az, vajjon mennyi idő múlva lesz érezhető a ke-

leti arcvonalon elért német eredmények súlya a nyugati arcvonalon. Jól tájékozott katonai körökben úgy vélekednek, hogy legalább is eddig Németországban nem történtek keletre nyugatra nagy csapatmozdulatok. — Rendkívül bonyolult és jelentős művelet lesz ez és ha egyáltalán sor kerül rá, feltéve, hogy a német főparancsnokság előzőleg megszabadul minden gondtól Lengyelországban, végrehajtására tekintélyes idő szükséges. Francia katonai körökben egyébként rámutatnak arra, hogy a Rajna-Mosel arcvonalon egészben véve a helyzet nem változott. (MTL.)

Elesett a fronton a volt francia köztársasági elnök fia A németek katonai pompával temették el

Berlin, szept. 21. (NST) A saarvidéki Ottweiler ismét francia katonatemetés színhelye volt. A német hadsereg temette Louis Paul Deschaul harmadéves francia főhadnagyot, aki előcsatározásokban elesett. A hősi halott apja a francia köztársaság elnöke volt.

A temetésen jelen voltak a nemzeti szocialista párt megbízottai és a közeli német hadikórház orvosai is. A kopersőt hat német zászlós vitte a kivézenyelt díszszázad tisztelgése közepe a sírhoz. A sír fölött a nemzeti szocialista párt kerületi vezetője mon-

Ma este

szegedi halászlé és túróscsusza

1.- pengő a Páll sörözőben.

dott beszédet és azt hangsúlyozta, hogy a német katonák nem ismernek szírutúli gyűlöletet, sőt nem gyűlölik a szomszédos francia népet sem.

A temetési szertartás végeztével a német katonazenekar eljátszotta a Marsellaisét.

A német csapatok felvették az érintkezést az orosz csapatokkal

Berlin, szeptember 21. (Német Távíráti Iroda.) A német csapatok több helyen felvették az érintkezést a megállapított demarkációs vonalig előrenyomult orosz csapatokkal. (MTL.)

A litván határ egyik szakaszán a litván határőrök felvették az érintkezést a szovjet orosz csapatokkal. A szovjet orosz tisztek mindenhol a legszívesebben üdvözölték a litván határőrség vezetőit. (MTL.)

Kaunas, szeptember 21. (Havas.)

Az orosz haderő nyomán helyi szovjetek alakulnak

Csernovic, szeptember 21. (Havas.) Miután a román határ mentén fekvő lengyel helységeket a szovjet csapatok megszállták, a szovjet hatóságok hozzálátottak az ukrán és fehérorosz területek helyi szovjeteinek megalkotásához. Azután, hogy a román és szovjet hatóságok között megtörtént az első találkozás, a Havas Iroda tudósította esütőtörökön reggel meggyőződött arról, mennyiben helytálló a határmegnyitásról szóló hírek. Ertesülése szerint a határt semi-

lyen irányban sem nyitják meg.

A határon átvezető híd két partján román és orosz őrszemek tartózkodnak. Úgy tudják, hogy a megbeszéléseket most már a két kormány diplomáciai úton folytatja, mégpedig minden bizonnyal Bukarestben, hogy a határátlépés kérdését rendezzék. Csernovicban szerzett értesülések szerint az orosz hatóságok állítólag megkísérlik, hogy helyredállítsák a his-határforgalmat a Dnyeszter két partja lakói számára. (MTL.)

Hitler a Danzig körüli csataterén és Gdyniában

Danzig, szeptember 21. (Német Távíráti Iroda.) Hitler vezér esütőtörök délelőtt meglátogatta a Danzig körüli csataterén levő csapatokat, majd szemlét tartott a Westerplatten. Hitler vezért nagy lelkesedéssel ünnepezték a danzigiak, amikor Danzig területén és Danzig kikötőjén keresztülhaladt. A kikötő hajógyárai és dokkjai körül 10 ezernyi tömeg gyűlt össze, hogy Hitler vezérnek megegyszer kifejezhesse köszönetét.

Miután Hitler tüzetesen meg szemlélte a westerplattei csatateret, ellépett a Westerplatte mellett horgonyzó Schleswig-Holstein iskolahajó fedélzetén felállott le-

génység előtt. Innen Gotenhafenbe ment Hitler, amelyet eddig Gdyniának hívtak. A Pilsudski marsall uccán felvonultak a gotenhafeni harcokban résztvett német csapatok alakulatai. Ezután Hitler megszemlélte a gotenhafeni kikötő berendezéseit, valamint az Oxhöft magaságában levő csatateret, ahol pár nappal ezelőtt megtörték a németek a lengyel korridor-hadsereg északi csoportjának maradékellenállását. Gotenhafenben és Oxhöftben találkozott Hitler vezér Göring vezértábornaggal, aki szintén szemléltón volt a felszabadított partvidéken. (MTL.)

Varsó parancsnoksága szuronyharcokat jelent

Varsó, szeptember 21. (Havas.) Varsó védőinek parancsnoksága

drótnélküli táviró útján szeptember 20-án 22 óra 55 perckor ezeket jelentti:

Varsótól közvetlenül nyugatra és az északi övezetben különítményeink szuronyharcba bocsátkoztak az ellenséggel és megerősítették állásaikat.

Lovasságunk segítségével több ellenséges motorizált úteget elfogtunk. Ohota külvárosban csapataink visszavetették a támadó ellenséget és három nehéz, hét könnyű gépfegyvert zsákmányoltak. Csapataink szelleme kitünő. (MTL.)

Elesett két lengyel tábornok

Bukarest, szept. 21. Lengyel forrásból származó értesülés szerint a legutóbbi napokban két tábornok esett el csapatai élén.

Az egyik Skotniski tábornok, aki egy teljesen megsemmisített lovasdandár parancsnoka volt, a másik Mond tábornok Krakóból. (MTL.)

V i g s z i n h á z

Hans Albers

utólérhetetlen alakítása:

EZ BERRY
örmeister

A legizgalmasabb kalandor-film 16 fejezetben!

Kaland! Bravur! Szerelem!

Bemutató ma!

Egy volt miniszterelnök és egy aktiv miniszter elesett Lengyelországban

Varsó, szeptember 21. A Havas Iroda jelentése szerint Grazynski volt felsősziléziai vajda, akit csak néhány nappal ezelőtt neveztek ki propagandaügyi miniszterre, Varsóban német golyótól találva el-

esett. A lowiczi ftközetben több magasrangú lengyel tiszt között elesett Swiwtanski volt miniszterelnök, Pilsudski munkatársa. (MTI.)

Mi történik Keletlengyelországban

Csernovic, szeptember 21. (Havas.) A szovjet hadsereg és a német hadsereg katonai együttműködése, úgy látszik, nem megy túl azon, hogy a két fél megállapította egymás működési területét.

Az orosz csapatok, amelyek még csak három napja vannak Lengyelországban, eddig nem tudták elfoglalni azokat a hatalmas területeket, amelyekre áthaladtak — magukévé téve a német hadsereget. Elve a meglepő fellépés hatásával, a legnagyobb gyorsasággal dobták előre motorizált oszlopokat a nagy centrumok vagy a fontos harcászati célpontok felé, amelyeken a moesárvidéktől északra Pinsk, Vilno, Bialystok és Brest-Litovsk, délen Lemberg és Tarnopol felé, továbbá a román határ mentén, a magyar határ felé és a Strj-folyó vonaláig.

A szovjet csapatok előrenyomulása Kelet-Lengyelországban meglehetősen ritka úthálózat mentén folyt le. Ez az országrész sokkal kevésbé rendelkezik közlekedési hálózattal, mint a nyugati rész. Így itt is, ott is maradtak területrészek, amelyeket még mindig lengyel csoportok tartanak megszállva.

Az orosz részt hatalmas erdőségek és mocsarak borítják, amelyek igen kedveznek a gerillaharcnak. Ezt a terepet a lengyelek mindig kihasználták a sok háború és felkelés során, amelyet itt régi

ellenségükkel és elnyomóikkal, az oroszokkal megvívta a legutóbbi két évszázad folyamán.

Megjegyzendő, hogy Lengyelország e részének, amely most »orosz övezet« lesz, közésein a német motoros oszlopok csak áthaladtak, de azokat nem szállták meg. Egyenesen haladtak előre, most pedig visszatérnek nyugat felé, hogy helyet engedjenek a szovjet hadseregnek.

A német páncélosztagok által szétszaggatott lengyel csapatok most sok helyen összezárkóznak, hogy felvegyék a harcot az új ellenséggel.

Ez történik főképpen Grodno környékén, továbbá Novogrodek-nél a szovjet csapatoktól elfoglalt Bialystok és Vilno között, délen viszont Lemberg, Luck, Zamoses és Hrubieszow körül, amelyek még a lengyelek kezén vannak, továbbá bizonyos kárpáti részeken.

A Bugtól és a Visztulától nyugatra még mindig igen heves harcok folynak. (MTI.)

Moszkva, szept. 21. A moszkvai lapok sok részletet közölnek a szovjetorosz csapatok lengyelországi eseményeiről és az ottani szovjet hatóságok első intézkedéseiről. A lapok jelentése szerint a lengyelek sehol sem fejtenek ki az oroszokkal szemben jelentősebb ellenállást, csak Wilna elfoglalásánál volt rövidebb harc. (MTI.)

A mezőgazdasági munkások özvegyeiről szóló javaslatot tárgyalta a Ház

Budapest, szeptember 21. A képviselőház tegnap ülést tartott. Bórbay György alelnök jelentést tett a bizottságok megalakulásáról és kivette az esküt Vászary István és Huszovszky Lajos képviselőktől, mint az allandó összeférhetetlenségi bizottság tagjaitól. Az ünnepélyes aktus után áttértek a napirenden levő javaslat tárgyalására, amely a mezőgazdasági munkavállalók özvegyeinek járulékból való részesítéséről intézkedik.

Megay Károly előadó ismertette a javaslatot. Kitért a javaslat pénzügyi megalapozásának összes fontosabb kérdéseire. A javaslat biztosítástechnikai indokolása szerint az özvegyi járulékkal kiegészített öregségi biztosítás költségei évi tizenhárommillió pengőt tesznek ki. Az özvegyi járulékok összege kevés, de a jelenlegi viszonyok között sem az állam, sem a földbirtok nem bír el nagyobb megterhelést.

Beszéde végén kérte a javaslat általánosságban való elfogadását, aminek megtörténtével a módosított házszabályok értelmében a javaslatot részletes tárgyalásra az illetékes bizottsághoz teszik át.

Ebben az esetben alkalmazták először az új házszabályoknak ezt a rendelkezését. A bizottságban való részletes tárgyalás után a Ház plénuma már csak vita nélkül szavazta a javaslat felett.

Matolcsy Mátyás nemzeti fronti képviselő szemrehányást tett a kormányknak, hogy nem folytat

olyan munkát, amellyel a magyar parasztság életszínvonalát emelhetné volna. Magát a most tárgyalandó javaslatot is csupán egy régebbi törvényjavaslat foltozgatásának nevezik. Mivel a nagy szociális szükségletek mellett ezt a javaslatot túl kevésnek találja, nem fogadja el. Szerinte előfordult, hogy a régi öregségi munkásbiztosítás alapján járó öt pengőket — mielőtt kifizették volna, már le is foglalták adóba.

Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter: Nem hiszem, hogy ez megtörténhetett volna.

Gesztyey Nagy László (MÉP): A törvényjavaslat egyik léncszeme a szociális törvényalkotásnak, amely Gömbös Gyula kormányrajutása óta folyamatban van. Özvegyi járulékhöz jutnak azok az öregszenyok, akik eddig minden ellátás nélkül voltak és valósággal koldussorban jártak egyik gyermeküktől a másikig.

Szükséges a mezőgazdasági munkásságról való gondoskodás azért is, mert ez a társadalmi réteg a legszaporább. Magyarországon a legtöbb sokgyermekes család azokban a vármegyékben található, ahol a mezőgazdasági munkásság a normálnál nagyobb számban él. A munkások sorsát csakis általános, átfogó és nagyszabású munkával lehet nyugodtabb menetűvé tenni.

Kérte a munkásokat, hogy ne üljenek fel a rosszindulatú demagó-

giának és az »ingyen földosztásnak«, hanem vállalják a munkát és becsületesen végezzék is el. A mezőgazdasági munkások egy része nem végzi kötelességét úgy, ahogy kellene. Beáll eselédnek, azután otthagyja helyét. Ezek miatt az állapotok miatt a kisgazdák eladják vagy kiadják a földet. Valósággal menekülnek a földtől, mert a munkások fel vannak izgatva és nem akarnak olyan munkateljesítést adni, mint azelőtt.

Szedes Ferenc volt a következő felszólaló, aki a javaslatot szocia-

— A fejlődés időszakában egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvíz, hetenként egyszer-kétszer bevéve, rendes bélműködést, kielégítő gyomoremésztést és alapos vértisztítást biztosít. Kérdezze meg orvosát!

politikailag vérszegénynek tartja. A mezőgazdasági munkásság életviszonyának a leromlása régi jelenség, sem a régi törvény, sem a pavaulat alapján a mezőgazdasági munkásság életviszonyát nem lehet rendezni. A vitát pénteken folytatják.

Mire való még a háború

Berlin, szeptember 21. (Német Távirati Iroda.) »Mire való még a háború?« kérdezi a Berliner Börsenzeitung és utal arra, hogy a német célok magaválasztotta korlátozásának világos kiemelésével Hitler Adolf danzigi beszédében az ellenséges háborús propagandát megfosztották legkedveltebb érvétől is. Mi nem akarunk »az Uralig menni« — írja a berlini lap —, ezt bizonyítja kihatásaiban az egész világ előtt látható megegyezés Németország és a szovjetunió között. Nekünk sem Anglia, sem Franciaország ellen, mint a Führer hangsúlyozta, nincs háborús célunk.

Ez olyan kijelentés, amelynek kétszeres súlya van abban a pillanatban, amikor Németország Lengyelország összeroppanása után összpontosított erővel nyugat felé fordulhat. Mire való tehát még a háború? Ez az a kérdés, amely ma

az egész világot foglalkoztatja és amely előtt Londonban sem térhetnek ki örökké. Tény ugyanis, hogy a háborút be lehetne fejezni a lengyel tüzfészek végérvényes megszüntetése után, a világnak békéje lehetne, ha Anglia nem akarná a háborút.

Ne értsenek félre minket — fejezi be a Berliner Börsenzeitung. — Félelemre nincs oka Németországnak még ha hét vagy nyolc évig folytatna is háborút a Nyugattal. Ez bebizonyult a lengyel hadjárat néhány hetében. Anglia pedig értse meg, hogy ezeknek a háborús éveknél minden napján kiesnek egy gyöngy a koronájából, ha továbbra is kihívja a sorsot. Akik az angol népnek ezt a komoly megfontolást ajánlják, azok nem a compiégnéi hadiköveket, hanem a kútnói megsemmisítő csata győztesei. (MTI.)

Letartóztattak egy fővárosi tanárt és egy tanárnőt

Budapest, szept. 21. Tegnap délben a főkapitányság bünyügyi osztályán két fővárosi tanárt tartóztattak le kormányzósértés büntetése miatt. A rendőrségre került Teszár Magdolna 52 éves tanárnő, aki a Szent László-terti női ipariskolában tanít. Az adatok szerint körülbelül egy évvel ezelőtt olyan ki-

jelentést tett, amely miatt előállították és a 200-as celyába kísérték. Ide került Schratzenhaller Jenő 40 éves tanár, aki a Szentkirályi uccai ipariskolában tanított. Mindkettőjüket pénteken kísérik át az ügyészség fogházába.

Intervenciós szőlő és mustárok

A földművelésügyi miniszter megállapította az idei intervenciós szőlő és mustárok. Az ár a vásárlási telepen a mustnál 8 cukorkofog 0,9, ezenfelül 1 fillér cukorkofogként. A mustnak fel-

dolgozandó borszőlő kilója 10 fillér. Gondoskodás történt az export lehetővé tételéről és borpárlat főzéséről is. A MASBOB a vásárlást azonnal megkezdi.

Rövid táviratok

Isztambul, szept. 21. (Német Távirati Iroda.) Megbízható híradás szerint az angol hajók utasítás kaptak, hagyják el a Fekete tenger kikötőjét, úgyszintén a dunai kikötőkben vesztelő hajókat utasították, sürgősen térjenek vissza a Földközi tengerre. (MTI.)

Róma, szeptember 21. (Stefani.) Mussolini csütörtökön kihallgatáson fogadta Negrin tábornokot, az olasz alpesi csapatok főfelügyelőjét, aki jelentést tett neki az alpesi csapatok kitűnő szelleméről, majd megbeszéltek több katonai kérdést. (MTI.)

Castelgandolfo, szeptember 21. (Havas.) XII. Pius pápa magánkihallgatáson fogadta Hlond bíborost, engyelország primását. (MTI.)

London, szeptember 21. (Havas.) Az angol kormány fehér könyvet adott ki. A könyv körülbelül egy évre visszamenőleg közli a németlengyel viszonyra vonatkozó diplomáciai okmányokat. (MTI.)

Belgrád, szeptember 21. A hivatalos lapban rendelet jelent meg erődítmények létesítéséről. Ennek a rendeletnek az értelmében siettetni fogják az 1937 óta folyó erő-

dítmény munkálatok befejezését, ezenfelül pedig új erődítmény munkálatokat végeznek.

Gibraltár, szeptember 21. A gibraltári tengerszoroson áthaladó hajóknak be kell futniok Gibraltárba. Minden hajót, amely a tengerszoroson megállás nélkül akar áthaladni, figyelmeztető lövésekkel kényszerítenek megállásra. A hajókat egy angol bizottság vizsgálja át. Hétfőn nem kevesebb, mint 83 semleges hajó tartózkodott a gibraltári kikötőben. (MTI.)

London, szept. 21. A Gateahedben lévő hajógyárban csütörtök reggel robbanás történt, amelynek egy munkás esett áldozatul, többen pedig megsérültek. (MTI.)

Időjárás

Hazánkban volt még ma kisebb fűtő eső, sőt néhány helyen, Sopronban, s Debreczenben zivatar is. A csapadék mennyisége az eddigi jelentések szerint alig haladta meg az 1—2 mm-t.

Prognózis: Gyenge szél, felhőátvonulás, néhány helyen még kisebb fűtő eső. A délutáni órákban egy-két helyen zivatar, sok helyen reggeli köd és a hőmérséklet alig változik.

1871 menekült lengyel katona vonata a debreceni pályaudvaron

Másfélórát tartózkodtak a debreceni állomás lezárt területén a menekültek — Egyenruhás női szanitézsek a menekültek között

A debreceni pályaudvarra csütörtökön délután három óra 22 perckor befutott az átutazó lengyel katonák vonata... Tizenhárom személykocsi és 53 teherkocsi volt zsúfolásig megtelve fegyvertelen, törődött arcú, szomorú tekintetű katonákkal. 1700 főnyi legénység és 140 tiszt, valamint 31 tagú egyenruhás női szanitézscapat foglalt helyet a kocsiokban.

A menekült lengyel katonák pár nappal ezelőtt Uzsok és Siankinál lépték át a magyar határt. Rahónál ültek vonatra és Ungváron, Nyíregyházán keresztül érkeztek Debrecenbe, ahonnan rövid, másfélórás tartózkodás után továbbindult vonatuk Szolnokon keresztül egyik dunántúli város felé.

A debreceni pályaudvar a lengyel menekültek érkezésekor szinte teljesen néptelen volt. A MÁV tagjai és a hatóságok emberei tartózkodtak a Perronon, amelyre a kijáratot lezárták és csak a jegyet váltott utazóközönséget engedték ki.

A vonat megállása után a fegyvertelen, megviselt lengyel katonák csoportja fegyelmetlenül, szakaszokra oszva szállt ki a kocsikból. A debreceni állomáson vendégül látták, nemes emberszettel, a menekülteket. Kilenc hatalmas szabadkiszelyen főtt részükre az illatos gulyás, garmadában feküdtek a cipők... Az élelem három helyen került kiosztásra. A kocsisor mögött és a raktárhelyiségben a legénység ebédelt, míg a 140 főnyi tisztok csoportja családtagjaival együtt a pályaudvari étteremben kaptak ebédet.

A katonák kettessel mentek csajkaikkal a kondérokhoz, ahol teletérték edényeiket gulyáslevesel. Két ujjal tisztelgve, lengyel szokás szerint köszönték meg és jóízűen fogyasztották a menekülők a kitűnő, magyáros ételt. Jószívú debreceni nők cigarettákat osztottak szét közöttük.

A lengyel katonák jókarban levő ruházata mutatta, hogy a németlengyel háború milyen gyorsan intézett el... Nem volt idő arra, hogy a ruhák elnyújjenek a menekülésben, a háborús élet iramában. Feltűnt a menekültek csoportjában tizenöt-husz gyermek... Ezek 12-13 éves fiúk... lány gyermekvonásukal a lengyel sorkatonaság őröztékében.

Nagy érdeklődés kísérte a lengyel női katonák csoportját... öt fiatal lány és asszony szintén egyenruhában ott sorakoztak a többi menekült között... Ez a csoport az egészségügyi szolgálatot látta el a fronton... sebesülteket kezelt, segínyt nyújtott. Mohón fogyasztották a gulyást, ami egy kicsit az első kortyoknál megköhöggetté őket, aztán annyira ízlett, hogy ismét vettek. Utána azonban kitört belőlük a nő... csokoládét vásároltak és azt ettek.

Sok beteg és több könnyebb sebesült is volt az átutazó csoportban. Ezeket érkezési helyükön nyomban kórházba viszik, de a debreceni állomáson is orvosi vizsgálaton estek át, gyógyszereket és kötelet kaptak.

Sokan magyarul is tudnak a lengyelek közül, de németül úgyszólván valamennyi... A megvendégelés után élénk diskurzus alakul ki...

— Már a múlt héten éreztük, hogy vége mindennek — mondja lehorgasztott fejjel egyik. — Tud-

tuk, hogy céltalan minden további harc...

— Túl minden sovínizmuson, átör az elismerés az ellenféllel szemben...

— A németek kitűnő katonák, szinte mindegyiken érzik, hogy nagy célokért küzdenek... Mi is megtettünk mindent... Hasztalan.

Még felvillannak a beszélgetések fozslányaiban a támadások... repülőharcok... bombazáporok... kattogó gépfegyverek emléke. Azonban érzik, hogy ez a háború már szinte emlék ezeknek a katonáknak és lelkükben egyre égőbben a család... otthonmaradtok... elhagyott föld emléke ég fel...

Közben az eső is szitálni kezd... Szomorú őszi nappá változik a sugárzó szeptemberi délután. Másfélórás debreceni tartózkodás után, mely alatt a menekültek pillanatára sem hagyták el a debreceni pályaudvar területét, ismét visszatekerceltek kocsijaikba. Aztán csendesen elindult a hosszú, zsúfolt ko-

csisor, lassan, lihegve, füstpárákat lehelve, mintha érezné, hogy az új kor történelmének egy darabját cipeli magával...

csisor, lassan, lihegve, füstpárákat lehelve, mintha érezné, hogy az új kor történelmének egy darabját cipeli magával...

Csütörtökön éjszaka egyébként autókön újabb polgári menekültek érkeztek Debrecenbe. Így ideérkezett a varsói Telefunken gyár főmérnöke is, két kis gyermekével és feleségével. Elmondotta, hogy Varsónál állandóan dörögnek az ágyúk, bombák robbannak és féltették kis gyermekeik életét azért menekültek el. A varsói főmérnök családjával együtt az Arany Bikában halt meg holtfáradtan, mert mint mondták szeptember 7-ike óta nem aludtak ágyban és nem került le róluk a ruha. A varsói ostrom izalmaiban is állandóan készenlétben voltak, majd a napokig tartó izgalmas menekülés alatt sem tudtak megpihenni. Debrecenből Budapestre, a lengyel követ-ségre utaznak és onnan Párizsba akarnak kijutni. Másik család útiránya Hollandia, de vannak olyanok is, akik az északi államokba akarnak kijutni. Egyik menekült család pénz nélkül érkezett Debrecenbe. Egy debreceni kereskedő nyomban szobát nyitított a menekültek részére és vendégül látta őket. A lengyel menekültek érkezése egyébként a késő éjszakai órákban is tartott. (k. i.)

Időszerű kérdéseket tárgyalt a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlése

Házvásárlás a nyugdíjalap részére — A kereskedelem képesítéshez kötele — A megállapított árak betartása

Tegnap tartotta a kereskedelmi és iparkamara rendes közgyűlését. A közgyűlést Sesztina-Nagybákay Jenő elnök nyitotta meg. Meleg szavakkal üdvözölte a kamara megjelent tagjait, változó a mai viszonyok folytán előálló helyzetet és a megvalósítandó feladatokat, melyeket sikeresen megoldani csak fokozottabb munkával és az eddiginél is nagyobb összefogással és megértő együttműködő szeretettel lehet.

A Nemzeti Híszkegy elmondása után napirend előtt a kamara közgyűlésének nevében üdvözölte Schwarz Vilmos kamarai alelnököt 75. életévének betöltése alkalmával s részére a közgyűlés nevében hosszantartó, megelégedett, boldog életet kívánt.

Dr Radó Rezső kamarai főtákar bejelentette a közgyűlésnek, hogy a Kormányzó Ur Ófőméltósága dr Varga József iparügyi államtitkárt m. kir. iparügyi miniszterre nevezte ki. A kamara elnöksége őszinte tisztelettel üdvözölte a ki-nevezett minisztert. Üdvözölték vitéz Gyulay Tibor budapesti főtákar a Nemzeti Bank főtanácsába történt kinevezése és dr Meixner Ernő győri titkár felsőházi póttaggá való megválasztása alkalmából.

A kereskedelmi és iparkamarák számára a közgazdasági élet teljesítőképességének szolgálata terén a honvédelmi törvény alapján számos új munkaterület nyílt meg. A kamarák működésének intézményes bekapcsolása érdekében a debreceni kereskedelmi és iparkamara a többi társ kamarával együtt közösen tett felterjesztést a kormányhatóságokhoz, egyúttal közvetlen tárgyalásokat is folytattak a kamarák ugyanennek érdekében.

A kassai kétév folyamú kereskedelmi főiskola hallgatói számára a debreceni kamara 100 pengős hozzájárulást szavazott meg.

Behatóan ismertette dr Radó főtákar a Közérdekeltségek Fel-

ügyelő Hatósága által kidolgozott egységes kamarai illetmény szabályzat tervezetét és a tisztviselők ennek alapján tervezett besorozását. Etekintetben még tárgyalásokat folytatnak.

A kamara főtákar részletesen ismertette a kamara nyugdíjalapjának házvételei ügyét. A Deák Ferenc u. 10. számú ház megvétele Varjassy Imre és Ungár Jenő kamarai tagok hozzászólása után helyesnek tartja és az ingatlan megvételét egyhangú határozattal mondtotta ki.

Ismertette továbbá a kamara főtákar a kereskedelem képesítéshez kötele tárgyában megküldött törvénytervezetet. Ungár Jenő, Pecsényánszky Sándor kamarai tagok hozzászólása után a közgyűlés felhatalmazta a kamara elnöki tanácsát s szakosztályát, a kamara közgyűlésének a képesítés elve mellett elfoglalt álláspontja érvényesítése és figyelembevétele mellett a beérkező vélemények alapján kidolgozandó részletes javaslat felterjesztésével.

Egy 11 éves gyermek felakasztotta magát és meghalt

Tegnap délelőtt Kállósemjénben gyermektragédia játszódott le, egy fiatal, alig 11 éves kisfiú, afeletti bánatában, hogy édesapja megdorgálta, felakasztotta magát és meghalt.

Délelőtt 9 órakor történt ifj. Kovács György 11 éves kállósemjéni lakos, édesapja dohánypajtájában foglalatokodott. Miközben édesapja azt az utasítást adta fiának, hogy menjen a 300 méterre fekvő szalmakazalhoz s onnan hozzon egy őt szalmát. A fiú akadémkodott és nem ment, erre édesapja megdorgálta. Allítólag ezt a szülői dorgálást úgy a szívére vette, hogy mikor egyedül maradt a dohánypajtájában, felmászott a három és fél méter maga-

Dr Harsányi Imre ügyv. titkár titkár ismertette az anyagkészletek zár alá vételéről szóló rendeletet és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelkezéseket.

Az árak rögzítése és kötelező megállapítása tárgyában kiadott miniszteri rendeletet ismertetésével kapcsolatosan Imre János beltag rámutatott arra, hogy a hentes- és mészárosiparban a megállapított árak csak abban az esetben tarthatók, ha a termelői árak is megfelelő módon szabályoztatnak és a termelők is a megállapított árak betartására kötelezettek.

Pecsényánszky Sándor kamarai tag az utánpótlás kérdésének szabályozását, a közszükségleti cikkek megállapításának és a hitel-megvonások megállításának szükségességét hangoztatta Ugyanezen kérdéseknek szükségességére mutatott rá Ungár Jenő kamarai beltag is.

Dr Olasz Vilmos titkár ismertette a maximális munkaidő ideiglenes felfüggesztése tárgyában kiadott rendelet rendelkezéseit.

Nagy József kamarai tag helyesli a maximális munkaidők felfüggesztését, de sérelmesnek látja azt, hogy a rendeletben megszabott túlmunkák után 25 százalékos munkadíj-többletet kell fizetni, mert ez egyrészt megdrágítaná az árucikkek árát, másrészt pedig a mai gazdasági viszonyok között lehetetlen ezen többletkiadásokat az amugy is nehezebb viszonyok között élő fogyasztó közönségre áthárítani.

A közgyűlés a kivételes hatalom alapján érvénybelépett rendeletek ismertetését tudomásulvette, — ugyancsak tudomásulvette dr Harsányi Imre ügyvezető titkár által ismertetett 1939. évi IV. tc. végrehajtása tárgyában kiadott rendeletet.

Erneszt József kamarai tag kérte a kamara elnökségét, hogy felterjesztésben kérje a pénzügyi kormányt, hogy a katonai szolgálatra behívottak köztartozásaik fizetésének tekintetében haladékos nyerhessenek és ellenük katonai szolgálatuk tartama alatt végrehajtás vezethető ne legyen.

A kamara közgyűlése az indítványt magáévá tette.

Hungária filmszínház

MA UTOLJÁRA

a rendkívül mulatságos SZINES VIGJATEK: a

Válóperes lány

Előadások: d. n. 5, 7, 9 órakor!

HIRK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
nap 24 fillér.

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata
1939 évi szeptember 16-tól 23-ig:
„Mégváltó“ Piac ucca 18., telefon:
14-69. — „Tisza“ Magoss György-tér
9. szám, telefon: 24-52. — „II. Rákóczy“
Külsővásár-tér és Miklós u.
sarok, telefon: 23-43. — „Sztankay“
Szent Anna ucca 64. sz., telefon:
25-58. szám.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

A hervadó lombok alatt

A hervadó lombok alatt
Őszi éjszakákon,
Csak a Te neved suttogom
gyönyörű virágom.
Hozzad küldöm sóhajomat
őszi szelek szárnyán,
Üzenem, hogy nálad nélkül,
magam vagyok, árván.

A sers hozzám oly mostoha
elcsakított téled,
Ugy érzem, hogy nem is látlak.
talán soha többet.
Kérdezem az őszi szélről
gondolsz e rám néha,
Jut-e még az eszedbe a sok-sok
boldog óra.

De hogyha már nem gondolsz rám
elfeledtél engem,
Írd rá ezt egy hervadozó
kis levélre nékem,
Tudjam meg, hogy másnak adtad
ölelésed, csókot,
Tudjam meg, hogy minden esküd,
csak egy hazugság volt.

Moecyáry Béláné.

— Nagy az érdeklődés a Baltazár
necai református elemi iskola iránt. A
református egyház jelentős áldozato-
kat hozott azért, hogy a Baltazár De-
zso uccai református elemi iskolát a
legmodernebb pedagógiai elveknek
megfelelően berendezze és a népneve-
lési ügyének szolgálatába állítsa. Az el-
ső osztályos várokozásokon felül, szép
eredménnyel végződött, amennyiben
a 136 tanuló közül kitűnő 35, jeles 43,
jó 42, elégséges 15 és csak egyetlen
gyermek kapott elégtelen osztályzatot.
A szülői értekezletekkel elérték a leg-
szorosabb kapcsolat kiépítését a
szülői ház és az iskola között. Szép
eredményt értek el az iskolaorvos ál-
landó közegészségügyi előadásai által.
A német nyelv tanulására külön
tanfolyamokat rendeztek, amelyen a
gyermekeket a német nyelvbeni jártas-
ságra készítették elő. A szép tanítási és
nevelési eredmények alapján már az
első évben megszerették ezt az iskolát.

— A Magyar Vöröskereszt Egylet
Debrecen városi választmánya, a vá-
rosi háza tanácstermében 1939 szeptem-
ber 23-án, szombaton délután 6 órakor
tartja rendkívüli közgyűlését.

— Püspökladányi diákok Debrecen-
ben és a Hortobágyon. Az Idegenfor-
galmi Hivatal értesítést kapott Püspök
ladányból, hogy az ottani polgári is-
kola 150 főnyi diákserege szeptember
hónapban ellátogat Debrecenbe, meg-
tekint a város nevezetességeit és inne-
g a Hortobágyra utaznak ki.

— Bisothka István építőmester ter-
vező és építő irodáját Vár ucca 7. alá
áthelyezte.

Kenyeret kapnak a lengyel katonák.

Osztják az izletes pörköltöt a menekült lengyeleknek a pályaudvaron.

— A Debreceni Jótékony Nőgyelet
választmánya szeptember 23-án,
szombaton félöt órakor az árvaházban
ülést tart, melyre a tagokat meghívja
az elnökség.

— Ujra nyílnak az orgonák. Kun-
szentmiklósról jelentik: Özevgy Nagy
Lászlóné kertjében másodszor virágzik
a illa orgona. A virágok fejlettek és
illatosak.

— Zenekedvelők Köre választmányi
gyűlést tart 24-én, vasárnap 11 órakor
a vitézi széken. Tárgy: hangversenyek

— A „Buvár“ új száma kitűnő
illusztrált cikkekkel közöl, valamennyit
kiváló magyar tudósok írták. „A tuda-
mány műhelyéből“ rovata aktuális tu-
dományos és technikai kérdésekkel
foglalkozik.

— Iparosok figyelmébe! Közöljük
tagjainkkal, hogy az iparjogosi társasá-
ggyal rendelkező iparosoknak bejelen-
tési kötelezettségére vonatkozó nyom-
tatványok az iparhatóságnál (rendőr-
ség, földszint 38. számú szoba) dara-
bonként 10 fillérért már kaphatók.
Felhívjuk tagjaink figyelmét arra,
hogy a bejelentéseket minél előbb, ok-
mányokkal felszerelve és kitöltve,
mivel a bejelentésre kitűzött határidő
rövid és a bejelentés elmulasztása kö-
vetkezményekkel járhat. Ipartestület.

— A vonat halálragázolta Csepel
határában Axmann István 28 éves
gyárimunkást, aki a robogó moz-
dony előtt akart átjutni kerékpár-
ján a vasúti átjárónál.

— Súlyos betegsége miatti elke-
seredésében a földesi határban fel-
akasztotta magát Domokos Zsig-
mond 46 éves földműves és meghalt.
Temetésére megadták az enge-
délyt.

— Felakasztotta magát 86 éves
korában Cs. Kiss Gábor hajdúbö-
szörményi földműves. A kötélhur-
kot a kamarában tette a nyakára
és mire hozzátartozói észrevették,
már meghalt. Tettének oka élet-
untság. Az ügyészség megadta a
temetési engedélyt.

— Bécsben elrendelték, hogy a
légóltalmi helyekre riadó esetén
állatokat vinni nem szabad. A ku-
tyákat, macskákat, madarakat gáz
szűrővel ellátott ládába kell zár-
ni és a lakásokon hátrahagyni.

— Leégett a legnagyobb szlovák
textilgyár. A prágai Mauthner-
koncern ryberpolei textilgyára le-
égett. A tűznek éppen a gyár leg-
modernebb részei estek áldozatul.
A kár körülbelül hatmillió csehko-
ronára rug. A ryberpolei gyár köz-
vetlen Rózsahegy közelében van és
Szlovákia legnagyobb textilüzeme
volt.

— Zsidó ünnepi istentiszteletek. —
Jajm Kippür (engesztelés napja). Péntek-
eken délután mindkét templomban
fél 3. este kől nitré mindkét templom-
ban negyed 6, szombaton reggel mind-
két templomban 6, délelőtt tóraolvasás
a Deák Ferenc uccában negyed 11, a
Kápolnási uccában fél 11, hiszónoklat
a Deák Ferenc uccában 11, mázkir a
Deák Ferenc uccában fél 12, a Kápol-
nási uccában negyed 12, délután
minchó mindkét templomban 4, nőitő
mindkét templomban negyed 6, este
mindkét templomban 6 óra 25 percekor
Vasárnap reggel mindkét templomban
6, köznap reggel negyed 7, este 5.50
órákor. — Hiszónoklatok: pénteken
este negyed 6 órákor és szombaton
delelőtt 11 órákor a Deák Ferenc
uccában. — Rabbiság.

— A hypochondria mindazon esetei-
nél, amelyeket az elégtelen bélürülés
és esetleg aranyeres bántalmak jós-
nak elő, a természetes Ferenc József
keserűvíz — reggelenként éhgyomorri
egy-egy pohárral bevéve — kitűnő
szolgálatot tesz. Kérdezze meg orvosát!

— Gyermek-tragédia. Muszka
Mihályné Komádiban lakó asz-
szony néhány hónappal ezelőtt két
éves gyermekét egyedül hagyta a
tanyaudvaron, hogy a legelésző
disznókat hazaterelje. A gyermek
az udvaron levő vizes gödörhöz
ment játszani és belefordulva
a méteres vízbe, megfulladt. A deb-
receni törvényszéken csütörtökön
vonták kérdőre az anyát gondat-
lanságból okozott emberölés miatt
és tekintettel az enyhítő körülmé-
nyekre, elítélték 50 pengő pénz-
büntetésre. Az ítéletet dr. Schéda
László ügyész tudomásul vette és
az jogerős lett.

— A városi zeneiskolában a beirat-
kozások délelőtt 9—1 óráig és délután
3—6 óráig. Bővebb felvilágosítás nyer-
hető a városi zeneiskola titkári hiva-
talában, naponta a fenti időben.

— Csecsemőholttestet találtak
az újfahértói határban egy kút-
ban. A gyermek fején tompa
tárgytól eredő zúzódás van. Való-
színű, hogy a gyermeket meggyil-
kolták és azután dobták a kútba.
A nyomozás megindult.

— Egy lengyel ezredes autósze-
renesétlensége Romániában. Szu-
csavából jelentik: Egy gépköcsi,
amelyben egy lengyel ezredes ült
feleségével és két kislányával, az
útmenti fának rohant. A sofőr
életveszélyes, az ezredes és család-
ja súlyos sebesüléseket szenvedett.

Franciaországból tömegesen érkeznek haza magyar munkások

Nagykanizsáról jelentik, hogy az utóbbi napokban három ezer magyar munkás érkezett vissza Franciaországból. A hazatért munkások elmondották, hogy különösen Lille és Lens vidékéről igyekeznek haza nagyobb tömegekben, de a megszigorított munkavállalási feltételek következtében Párisból is sokan sietnek hazafelé. Ezeket a kisembereket nagyon sok veszteség éri. Öt-tíz, sőt húsz esztendő óta dolgoznak külföldön és keresetükből meglehetősen nagy összegeket fizettek be szociális biztosításokra, melyek most a kényszerhelyzet miatt

egyszerre elvesznek.

A hazatérő munkások legtöbbször lakását és berendezését is elkötve vették, hogy hazajöhessen és itt új elhelyezkedést keressen. A háborús viszonyok közepette mégis szívesen jönnek haza, abban a reményben, hogy illetékes körök itteni elhelyezkedésük tekintetében messzemenő segítséget nyújtanak nekik.

Ez meg is történik és mindazok, akiknek különböző iparágakban szakmai képzettségük van, aránylag elég gyorsan el tudnak helyezkedni.

Nagy várakozás előzi meg a Kardos társulat bemutatkozását

A közeledő színházi szezonnal kapcsolatosan hatalmas érdeklődés előzi meg Kardos Géza társulatának bemutatkozását. A kitűnő direktor másfél évtizedes vezetésével felejthetetlen élmények sorozatával kedveskedett a debreceni közönségnek és idejében társulatának névsora, a remekül összeállított darabok azt mutatják, hogy a Debrecenbe visszatért Kardos Géza együttesének teljesítménye méltó lesz a megújulás előtt álló vidéki magyar színházakhoz.

Gaal Ferenc titkár vezetésével a tegnapi napon kezdetét vette a bérletelés és már az első napok eredménye mutatja, hogy a debreceni közönség meglehetősen sokan szívesen támogatja Kardos Géza társulatát. A Csokonai Színház titkári irodájában, délután 9-10 és délután 5-8 órák között válthatók a nyolchnapos, teljes színházi szezonnal, Gaal Ferenc titkár.

A színházi titkár egyben felkéri a debreceni közönséget, hogy kiadó lakásokat a titkári irodában jelentsenek be a színesek részére, akik szeptember hó 25-én érkeznek Debrecenbe.

Egyre növekszik az érdeklődés a János vitéz előadása iránt

A „János vitéz” holnap esti előadása iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. A műkedvelő színház történetében egyedül álló az a monumentális és művészi gondosság, amellyel a Szenci Molnár Egyetértés Társaság és Frimmer Pál művészi irányítása mellett ezt a darabot színpadra viszi. Rendkívül érdekes, újszerű kísérlet más tekintetben is a János vitéz holnapi reprize. Frimmer Pál a rendezésben nyújt megkapó, eredeti ötleteket, míg Császár László a korusok domináns és újszerű beállításával teszi eredetivé a zenei interpretációját. A remek szereplőgárda kiforrott tőkletes előadása élménnyé avatja az előadást, melyet az óriási érdeklődésre való tekintettel vasárnap este megismételnek. Ez lesz az utolsó alkalom a közönség részére ezt a nagyszabású előadást megtekinteni, mert hétfőn és kedden már csak a középiskolák részére tartanak ifjúsági előadásokat.

Húszgyermekes százéves asszony bűnéplése. Bécsből jelentik: Arnold körrelvezető tegnap egy húszgyermekes családját üdvözölt abból az alkalomból, hogy a sokgyermekes anya betöltötte a századik életévét. A nagy kort megért matrónát Therese Lassaknak hívják és teljes szellemi és testi épségben fogadja a gratulálók tömegét. A sok kérdésre Therese Lassak kijelentette, hogy egész életében rengeteget dolgozott, nehéz mezei és háztartási munkát végzett. Húsz gyermekét

mind felnevelte és 37 éve özvegy. A látogatókat magafőzte jófajta pálinkával kínálta meg és a százéves özvegy közben maga is iszogatót egy-egy pohárral a nagy nap örömeire.

Közérdekű levél A kerékpárosok megrendszabályozásának kérdése

Lapjokban olvastam Uray Sándor nagytisztelendő úr közérdekű levelét, amelyben a nyilastelepi kerékpározni tanuló leány tragédiájával kapcsolatban felhívja városunk vezetésének szíves figyelmét, nagyon helyesen arra, hogy fiatalok kerékpározók tiltásának ki forgalmasabb útonalakról, — vagy pedig a kerékpározókra külön a főútonalak mellett építsenek útonalakot. Mintahogyan a Széchenyi utcán és a Szent Anna uca egy részében megépítették. A magam részéről is üdvözlöm az elgondolást és hasonló elgondolásokat, mert tényleg tarthatatlan úgy a rendes kerékpározókra valamint a gépkocsis vezetőkre a mostani rendellenes állapotok további fenntartása. Ezen állapotoknak megszüntetését nem ott szeretném kezdeni, hogy a kerékpározni tanuló fiatalok legyen eltiltva a kerékpározástól, mert mindenkinek be kell látni azt, hogy a kerékpár manapság már közszükségleti cikk és a kerékpározni tudás pedig mindenkinek a létérdekéhez fűződik. Ezt minden fiatalok érzi hogy neki meg kell tanulni kerékpározni, mert máskülönben munkára sehol nem alkalmazzák és nem tudja megkeresni a mindennapi kenyerét.

Ideiglenes megoldás gyanánt arra kérem városunk vezetését, hogy jelöljön ki városunk minden részében kerékpározás tanulására alkalmas tereket, ahol leventék kivezénylése mellett, oktatók segítségével a kezdők kerékpározók mindaddig nem mehetnek az úttekre kerékpározni, míg ezektől az oktatóktól nem kapnak igazolványt, hogy a kerékpározást teljesen elsajátították. Két alkalmas helyiséget már most meg tudok jelölni, ahol minden további nagyobb kiadás és munka nélkül meg lehetne kezdeni az oktatást. Az egyik a Bocskai-téri park mögötti használaton kívül levő tennispálya, a másik meg a Széchenyi uca végén levő vásár-tér, ahol a cirkusok szoktak lenni. A többi helyeknek a kijelölését nyugodt lelkiismerettel bizhatjuk dr. Vida-Szűcs Imre városi műszaki tanácsos úr belátására. És ezen oktató helynek a felállítására szeretném ha a sürgősséget is kimondanánk, mert mindnyájunk tapasztalata szerint nem csak a fiatalok, hanem az idősebbek is pótolni szeretnék azon mulasztásukat, amit fiatalokukban elmulasztottak — nem tanultak meg kerékpározni. Egy ilyen érdekes esetnek voltam szemtanúja, amidőn egy olyan 40-50 év közötti úriember ment az úrtesten biciklivel, nagyon bizonytalan irányítással és nekiment egy idősebb asszonynak, mind a ketten felborultak.

de szerencsére az ijedségen kívül nem történt nagyobb bajuk egyikőjüknek sem, de mégis az öreg néni, mint ahogy ilyenkor szokás, nagy „vácsét” csapott és sokan összeszaladtak a nagy kiabálására. Mind a szegény biciklistát szidták, közben kötelességtudóan megérkezett a rendőr is, aki szintén hivatalának komolyságával elég hangosan figyelmeztette a megrémült biciklistát, hogy nem tud csejteni, mire a tisztességtudó biciklista kijelentette mindenki hallatára, tudok én csejteni uram, de biciklizni nem tudok. És a biciklistának ez a lelkiismeretes vallomása mindenkint kibékített, még az öreg néni is, akit felborított. Kijelentette és kérte a rendőrt, hogy ne jelentsen fel és a biciklista a rendőrnél is ugyanezt a jóindulatot tapasztalta, aki mégis komolyan figyelmeztette a biciklistát, hogy addig ne menjen a forgalmas útonalakra, míg tökéletesen biciklizni nem tud, amit a biciklista örömmel és hálás köszönettel nyilatkozása mellett meg is ígért.

A kerékpárosok védelmében viszont el kell mondanom, hogy sok esetben a szerencsétlenség oka a gyalogjárók felegyelmességére vezethető vissza, akik rendszertelenül jönnek-mennek az úttisten át.

Soraik közlésért köszönetet mondok és a felvetett gondolataim megfontolását kérem az illetékesektől.

Csomor Gyula törv. hat. biz. tag.

—A komló átvételi ára. A földművelésügyi minisztérium megegyezést létesített a sörgyárak és komlótermelők között az idei komlótermelés átvételére. A sörgyárak kötelezték magukat hogy az egész használatos magyar komlótermést átvessék éspedig a következő áron: I. osztályút 470 pengőért, II. osztályút 470 pengőért és III. osztályút 440 pengőért és IV. osztályút 300 pengőért.

— Meggyilkolt leány. Kiskinizsi község határában csütörtökön az egyik kukoricásban holtan találták Rác Pirokska 19 éves kiskinizsi leányt. A holttest nyakán külsérelmi nyomok vannak. Az eddigi megállapítás szerint a leányt meggyilkolták, megfojtották. A csendőrség a tettes kézrekerítésére széleskörű nyomozást kezdett.

— Hátizsákban a 74 ezer pengővel bujkál az OTI sikkasztója. Budapestről jelentik: Tegnap óta a főkapitányság detektívtestületének Fogarassy főcsoportja az összes detektívekkel azon dolgozik, hogy az OTI sikkasztóját, Kriszgraber Jánost kézrekerítse. A közönség köréből többen támogatják a rendőrség nyomozását, egyre-másra érkeznek bejelentések, hogy hol látták Kriszgrabert, aki hátizsákkal menekül. A hátizsákban van valószínűleg a 74 ezer pengő, amelyből még csak keveset költött el. Valószínűnek tartják, hogy a sikkasztó rövid időn belül kézrekerül.

— Részből ismét kivilágítják Berlin uccáit. Berlinből jelentik: A német főváros elsőtétele miatt minden elővigyázatossági rendszabály ellenére is — igen sok baleset fordult elő és ezért csütörtöktől kezdve kísérletképpen részből ismét kivilágítják Berlin uccáit. Természetesen az épületek és a járóművek továbbra is elsőtétele maradnak.

— A komlótermés Magyarországon a háború utáni években a földművelésügyi kormányzat ösztönzésére indult meg, sőt a kormány komlótelepek létesítését kölcsönkelt is támogatta. A komlótelepek termőképességének bekövetkezése után mindjárt igen-igen nagy árzuhanás történt a világpiacon és ezek a nagyon alacsony árak hosszú években keresztül tartottak, úgyhogy a gazdák a komlótermelésből kifolyóan igen nagy károkat szenvedtek. Ez kötelességévé teszi a földművelésügyi kormányzatnak, hogy még ma is gondoskodjék a még megmaradt telepek, (mert több telepet kiirtottak) ren-

tabilitásának biztosításáról.

— Hatszáz állat lángok martaléka lett. Dévaványa határában a kelemenzugai gazdaságban tegnap tűz ütött ki, amelynek során mintegy hatszáz állat pusztult el egy karámban. A kár körülbelül húsz ezer pengő.

— Agyonagázolta a villamos Budapestén Révész Ernő 40 éves ke reskedőt, akinek kezét, lábát le vágta a kerekek.

— Fűrészpor eladás. A fűrészpor ára egy mázsáig 1.20 P, egy mázsán felüli vétel esetén 1.00 pengő. — Városi faterlep.

Gyászrovat

Halálozás. Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb feleség, anya, nagymama és testvér, Rosenthal Pálné szül. Krámer Vilma, életének 65-ik, boldog házasságának 43. évében, hosszas szenvedés után, folyó évi szeptember hó 20-án, este 9 órakor visszaadta áldott jó lelkét Teremtőjének. Drága halottunk földi maradványait szeptember hó 22-én, délután félegy órakor helyezték örök nyugalomra az izz. temető halottas házából, Nyugodjál békében. Bánatos férje: Rosenthal Pál gyermekeivel, Testvérei és unokái és a kiterjedt rokonság.

Hj. Kozák Ferenc gazdálkodó 25 éves korában elhunyt. Temetése szombaton két órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Pozsonyi út 10. — Gebauer-cég rendezi.

Horváth János 66 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután fél-öt órakor lesz a Köztemető IV. terméből, római katolikus szertartással. Lakása: Tatra uca 7. Pusztai temetkezési intézet.

Ury Imre 76 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető 2 A) számú ravatalozó terméből, református szertartással. — Pusztai temetkezési intézet.

SPORT

A DVSC vasárnap Pécetesen játszik bajnoki mérkőzést. A mérkőzést északi játékező vezeti: Szlaszkovszky.

Súlyos pénzbüntetéseket kaptak a vasárnap kiállított játékosok: Janzso, a Bocskai hátvédje négyhetit eltiltást kapott és 20 pengőt. Játékezősértés miatt kapta a játékos a súlyos büntetést. Janzso még sohasem volt eddig büntetve. Ádám, Ujpest válogatott jobbszélsője hat hetit eltiltást kapott és hatvan pengő pénzbüntetést. Durva-játék és játékezőt megsejtés miatt.

A DEAC tenniszszakosztálya szeptember 29, 30, október 1-én Debrecenben tenniszversenyt rendez Debrecen bajnokságáért férfi egyes, női egyes, férfi páros, vegyes páros és ifjúsági fiú egyes számokkal. A versenyen csak debreceni játékosok indulnak.

Közgazdaság

TERMÉNYTÖZSDE

Olesóbb a kukorica és a zab.

Búza tiszavidéki 77 kg 19.75—19.95, 78 kg 19.95—20.15, 79 kg 20.15—20.35, 80 kilós 20.25—20.45. Felsőtisza 77 kg 19.65—19.80, 78 kg 19.85—20.00, 79 kg 20.05—20.20, 80 kg 20.15—20.30 rozs pestvidéki 14.05—14.15, rozs mas 14.20—14.40, takarmányrapa elsőrendű 16.60—17.00, középminőségű 16.30—16.50, sörárpa kiváló 21.00—22.00, prima 19.50—20.50, sörárpa kiváló 10.00—19.50, zab elsőrendű 19.00—19.40, középminőségű 18.80—18.90, tengeri 18.75—18.85, korpa 13.50—13.70, 8-as liszt 15.75—16.50 P.

HIRDETMEYNY. Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy az idegen beszédési körből, vagyis vidékről akár tengelyen, akár vasúton, vagy posta útján a város területére behozott

fogyasztási adóköteles cikkeket jelentse be. Mindenki tartozik a behozott adólaggyal, mennyiségét az illető helybeli vasúttállomáson, illetve a vám-sorompónál a bejelentések átvételére jogosított közegeknél a behozattal egyidejűleg azonnal bejelenteni és a behozott mennyiség után a törvényesen megállapított fogyasztási adót ugyancsak a fentemlítt közegeknél, a közegek által kiállított hivatalos nyugta ellenében azonnal megfizetni. Mindenki, aki fogyasztási adóköteles cikkeket 25 literen, illetve 25 kilón felüli mennyiségben a város területére behoz, a behozatalkor azonnal köteles azt a vasúti állomáson kirendelt fogyasztási adóellenőrző közeg, illetve vámsorompók kezelő előállítani a behozattalól számított 24 órán belül a városi adóhivatal fogyasztási adókat kezelő osztályánál (városi adóhivatal, udvar, földszint) bejelenteni. A postasomagban bármilyen mennyiségben érkezett fogyasztási adó alá eső cikkeket a postai kézbesítéstől számított 24 órán belül ugyanitt szintén bejelentendők. A fogyasztási adó alá eső cikkeket lengelyen, vagy gyalogosan csak a sorompóházzal ellátott nyilvános utakon szabad a város területére behozni. — Városi adóhivatal.

Lég- és tűzvédelmi intézkedések

Az elsőfokú közigazgatási hatóság a város légvédelmének és tűzvédelmének biztosítása érdekében fontos intézkedések megtételét rendelte el.

A belváros területén minden egyes padlástér teljes egészében kiürítendő s a padlásokon semmiféle éghető tárgyak, bútorok stb nem tarthatók.

2. Minden emeletes ház padlástere egy egyszerű kézi tűzoltó eszközzel szerelendő fel. Több emeletes házak padlástereit annyi tűzoltókészülékkel kell felszerelni, hogy a padlástér minden húsz centiméteres szakaszára 1—1 készülék jusson.

3. Minden egyes padlástérre egy kb. 250—300 literes vizeshordó, vagy vízestartály helyezendő, vízzel telve, s mellette 2—3 darab, vizesveder, csakány, vagy balta és lapát s ezenfelül a padlástéren elosztva gyújtóbombák oltására alkalmas száraz homok tartandó készletbe.

4. A kertészekben és telepeken a padlástérben elhelyezendő tárgyak úgy raktározandók, hogy azok a kéményektől és ereszekről tvolra s könnyen hozzáférhető legyenek, 160 cm. magasságot pedig meg ne haladják.

5. Jelen hirdetés 3ik pontjában előírt munkálatok kertségi és telepi házaknál is végrehajtandók.

A fenti rendelkezéseket azonnal végre kell hajtani.

Figyelmezteti a tűzrendészeti hatóság a város érdekelt lakosságát, hogy a fenti rendelkezések teljesítését a hatóság szigorúan ellenőriztetni fogja s a mulasztást elkövető egyéneket 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel fogja büntetni.

Kiadják gazdasági munkához az igénybevett lovakat és járműveket

Értesíti a városi elsőfokú közigazgatási hatóság a város érdekelt lakosságát, hogy a katonai alakulatok az igénybe vett lovakat és fogatos járműveket gazdasági munkára való felhasználás céljából, ideiglenes használatra, elsősorban tulajdonosaiknak, indokolt igénylés esetében más polgárt személyeknek is kiadja.

A lovakat és fogatos járműveket csak az alábbi feltételek mellett lehet kiadni.

Csak páronként, országos járművel s a lovakhoz kocsis kíséretében.

A használatra kiadott lovakat, valamint a kocsist a használat tartama alatt a használó köteles élelmezni, a szerszámot és fogatos járművet karbantartani.

A használat tartama alatt keletkezett kárért, vagy érték-csökkenésért a használó szavatol a kincstárral szemben. Megbetegedés esetén úgy a kocsist mint a lovak, kincstári gyógykezelésben részesítendő. A megbetegedéseket használó köteles az illető alakulatnak azonnal bejelenteni. A bejelentés címüléstásából eredő minden kárért a felelősség és kártérítési kötelezettség a mulasztót terheli. A használatra kiadott fogatokat az illetékes alakulat azonnal és bármikor bevonhatja.

A használó kötelezettynt tartozik aláírni, melyet az alakulat állít ki és az elsőfokú közigazgatási hatóság lát-tamoz.

A lovak és fogatok visszaadására vonatkozó kérvény az elsőfokú közigazgatási hatóságtól (Kossuth uca 20. szám, földszint 33. szoba, iktató hivatal) beszerezhető (díjtalan) nyomtatvány útján igényelhető.

Kérelmező a kérvény beadásakor igazolni tartozik: mennyi és milyen szállítási eszköze és lova volt, ebből a honvédség mennyi és milyen lovat és szállítóeszközt vett igénybe, mennyi és milyen lova és szállítóeszköze van még s végül hány hold földön gazdálkodik.

A lótulajdonos a saját tulajdonát képező lovak és fogatos járművek után a kiadás idejére térítési díjat nem kap.

Háztartási alkalmazott

Mindenesleány, aki jól vikszel és jó bizonyítványa van, felvétetik. Honvédtemető u. 6., délelőtt. 1235 vv.

Fiatal rendes bejárónőt keresek, Kálvin-tér 13. 2 kapu, I. em. 34

Ajánlat

Gyermek- és iskolai cipők legolcsóbban Ökrös saját-készítményű raktárából szerezhetők be. Sas u. 1. szám. 151 9 22

Ciánosztasson bizalommal a „Csala” ciánozó vállalattal, Rákóczi uca 9. szám, telefon: 14-27. 1131 11. 20

Boroshordók minden nagyságban, s szüretelő edények, dézsák nagy választékban Nvil uca 16. 1259 9. 22

Poloskairást, ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja, Kiss ciánozó vállalat, Kigyó uca 5. 1134 11. 5

Bundát és mindennemű szücs-munkát legszebben készít Katona Vilmos szücs, Simonffy uca 2. 1949 10. 19.

Egyenruhák kaphatók, bizományba vállalok, Tegdes szabó, püspöki palota, Dérsarok. 2 10. 21

Kereslet

Veszek bútort, zálogjegyet, varrógépet, irdaberezést, mindenféle ingóságokat. Hívasra jövök. Csapó u. 16. sz. 707 9. 23.

Aranyórárt, láncot, briliánsgyűrűt, vagy ezekről zálogjegyet megvennék. Miklós uca 13. 35 10. 22.

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, **szobák napokra és hónap-számra,** Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39 szám. 800 vv

Diákot keres

Diákleányt, teljes ellátásra, középiskolást tanításra elfogad tanítónő. Kertész uca 6. 46

Élelmiszer ital

Tokaji borozóba különő fajborok érkeztek. Ötéves, zamatos, literje 1 P. — Vár uca 2. 30 10. 2.

Autó, motor, kerékpár

Üzemképes négyszemélyes Ford autó eladó 250 pengőért Megtekinthető Péterfia 48. Tóthnéál. 1991 vv.

Tüzelő anyagok

Retorta-faszén megérkezett. — Kapható: Grünfeldné, Hatvan uca 21. szám. Telefon: 29-82. 77 1. 3.

Tűzfát-szenet vásároljon legolcsóbb napiáron Vágó József tűzifa-szénkereskedőnél „Margit fürdő” mellett. Telefon 10-24. 1080 vv

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó két szoba, parkettes, s előszoba, fürdőszoba, s egyéb mellékhelyiségek november 1-ére, Széchenyi uca 21. 26

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó háromszobás városi lakások. Simonffy uca 2. számú bérház II. emeletén, azonnalra. Ferenc József út 26—28. számú bérházban II. em. 11 sz. október elsejére. Felvilágosítás: városháza I. emelet 37. számú szobában. 6

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás emeleti modern lakás, parkettes, november hó elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. sz. Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Lakást keres

Vidéki intelligens házaspár, 2, vagy 3 szobás bútorozott lakást keres, ahol könnyebb háztartást is vezethet. „Orvos” címre kérek ajánlatot a kiadóba. 1999

Elveszett

A csapócecal gyümölcspecsen egy helypénzszedő elvesztett 5 darab helypénztömböt. Kéri a megtalálót juttassa el a városi vámhivatalba. 33

Ingóság eladás

Friss, morzsolt csutka kapható az István malomban. 36

500 ccm-es Puch motorkerékpár, oldalkocsival, kivételes alkalmi áron eladó. — Szoboszlai, Széchenyi uca 24. 1216 vv

Teljesen új, még nem használt „Erika” hordozható írógép eladó. Sámsoni út 44. szám alatt. 32

Ingóságvétel

Folytongő kályhát, lehetőleg két aknákat keresek. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Folytongő” jellegre a kiadóba kérek. 1234

Zálogévedulat látszóveket, alpakka étkészleteket, s régi bútorokat, régiségeket, a legmagasabb áron vásárol Ingóság-közvetítő, ref. püspöki palota, telefon: 11-99

Gazdasági eszközök

Szőlőprés, boroshordók, szőlőkád eladó. Nap uca 4. 42

Eladó ház

Villalakás, a város legszebb részén, 3 szobás teljes komforttal, 448 négyszögöl parkkal és gyümölcsösrel olcsón eladó. Értekezni: Nap uca 4. 41

Példátlanul olcsó háromszobás téllakás, díszparkkal, gyümölcsösrel, Horthy út mellett, Andrássy 8. 1985

Házat, földet, szőlőt, ház helyet mindenféle ingatlant a legolcsóbban vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó u. 27. szám. 797 10. 30

Eladó föld

Eladó Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmon 54 kat hold prima tanyásföld. Értekezni: Czeglédy Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 74. 591 vv

Fanesika 46. sz. hold. Fanesika 46. sz. tanyásbirtok 25 kat. u. eladó. Szilágyi Sándor, Peremes uca 26. 1628 9. 22

Öt hold gyümölcsös, épülette, állomás mellett (2 darabban is) eladó. Lócsei, Rákosi Jenő u. 8. 1834 10 1.

Szerkesztő: PÁLFI JÓZSEF
Kiadó: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.

APRÓHIRDETÉSEK

Alkalmazást keres férfi

Ezer pengő biztosítékkal állást keresek, vagy társulnék írásbeli ajánlatokat a kiadóba „Biztosíték” jellegre. 28

Alkalmazást nyer férfi

Házmeesterpár, akinek a felesége rendszeresen takarít és mos, vasal, felvétetik, Honvédtemető uca 6. szám. Jelentkezni délelőtt. 1235 vv.

Szilvaszedéshez felvesz 14 évesnél idősebb ifjakat a városi kertészet falkolája Bőszörményi út 64. 8

Fodrászsegéd, kisegítőnek, vagy állandóra felvétetik, Fehérvári, Széchenyi uca 57. 45

Négy középiskolát végzett 18 éves fiút, vagy leányt, fogtechnikusnak felveszek, Simon, Miklós uca 27. 44

Kerékpározni tudó kifutófiút, pékségbe felveszek, Nyil uca 79. szám. 40

Kileneven hold föld szántására szántot keresek. Boldogfalva u. 18. 31

Bőrvágó szabást, cipőkikészítőt vagy cipőkészítőt felveszek. Részletes ajánlatok: Stibi József, — Nyiregyháza küldendő 25

Alkalmazást nyer nő

Szobalány felvétetik, jelentkezni Kossuth uca 15., házmesternél. 1523 vv.

Kifutóleányt, nem iskolakötelest, megbízható felveszek, Mohácsyné, Piac uca 79. 43

Úgyes leány, varrodába tanulóknak felvétetik, Széchenyi u. 22. szám. 27